Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	18 juli 2023
Portefeuille(s)	Ruimtelijke Ordening
Portefeuillehouder(s):	Reinier van Dantzig
Behandeld door	Ruimte en Duurzaamheid
Onderwerp	Monitoring en actualisatie Omgevingsvisie Amsterdam 2050

Geachte leden van de gemeenteraad,

De Omgevingsvisie Amsterdam 2050 is in juli 2021 door u als Raad vastgesteld. Bij de vaststelling is bepaald dat de Omgevingsvisie de komende jaren levend wordt gehouden, met elke twee jaar een monitor en indien nodig een actualisatie. Hiermee willen we bereiken dat de Omgevingsvisie actueel en relevant blijft. In de Uitvoeringsagenda Omgevingsvisie, vastgesteld in december 2021, is deze afspraak bekrachtigd, mede naar aanleiding van de op 11 oktober 2022 afgedane motie 120_22 Van Renssen, Boutkan en Kiliç, waarin het college gevraagd wordt om de Omgevingsvisie en de bijbehorende Uitvoeringsagenda elke twee jaar op hoofdlijnen te monitoren, met actualisatie daarbij als uitgangspunt.

Tegen deze achtergrond werken wij nu aan de voltooiing van de eerste Monitor Omgevingsvisie Amsterdam. Deze monitor is aanvullend op enkele reeds bestaande thematische monitors en bekijkt met integrale blik aan de hand van zo'n veertig indicatoren hoe het staat met de vijf strategische keuzes van de Omgevingsvisie. Dat zijn: (1) meerkernige ontwikkeling, (2) groeien binnen grenzen, (3) duurzaam en gezond bewegen, (4) rigoureus vergroenen en (5) samen stadmaken.

Verschillende data uit de monitor worden de komende tijd publiekelijk gedeeld. Publieke input gebruiken wij om de monitor te vervolmaken. De volledige monitor - in feite de nulmeting voor hoofdpunten van de Omgevingsvisie - wordt komend najaar met u gedeeld en besproken. De monitor zal trends laten zien die in lijn zijn met doelen uit de Omgevingsvisie, maar ook verschillende trends die dat niet (of onvoldoende) zijn. Graag gaan wij hierover het gesprek met u aan. Wij zullen daarvoor een voorzet doen, met duidingen over oorzaken van verschillen tussen doelen en trends, en over handelingsperspectieven.

Actualisatie rond 2025

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (voorzien op 1-1-2024) krijgt de gemeenteraad de verplichting om binnen drie jaar na inwerkingtreding een omgevingsvisie vast te stellen die voldoet aan de inhoudelijke en digitale eisen van de wet. Dit betekent dat we de omgevingsvisie

hier in technische zin op moeten aanpassen en de omgevingsvisies van Amsterdam en Weesp moeten integreren. Een eerste actualisatie rond het jaar 2025 ligt dan voor de hand, waarbij zowel naar de technische als inhoudelijke aspecten wordt gekeken.

Wij stellen dus voor om de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 voorlopig nog te laten zoals deze is. Hierbij hebben wij de volgende overwegingen:

1. In onze brief aan u van 11 oktober 2022 ter afdoening van eerdergenoemde motie spraken wij de wens en de verwachting uit dat de grondbeginselen van de Omgevingsvisie een flinke tijd houvast bieden. In de basis vinden wij dat de Omgevingsvisie nog goed antwoord biedt op alle vragen van nu. Daarom willen wij nog geen grondbeginselen wijzigen, maar de omgevingsvisie levend en actueel houden op het niveau van uitwerkingen en instrumentele doorwerking. Bovendien richten wij onze energie liever op het halen van huidige doelen dan op het stellen van nieuwe doelen. De genoemde monitor, maar ook bijvoorbeeld de nu in de maak zijnde Ontwikkelstrategie die concreter laat zien waar, wanneer en hoe we de vele ontwikkelambities van de Omgevingsvisie willen laten landen, zijn hierin belangrijk.
2. De Omgevingsvisie heeft thematische en gebiedsgerichte uitwerkingen (onder meer Hoofdgroenstructuur, hoogbouwbeleid, omgevingsprogramma Nieuw-West en omgevingsprogramma Zuidoost) in gang gezet. Daar gaan we mee door. Ook de Ontwikkelstrategie vloeit uit de Omgevingsvisie voort. De Omgevingsvisie vindt zijn doorwerking in al deze deeltrajecten, waarmee deze volop levend en actueel blijft.
3. We zijn een actualisatie van het Plaberum gestart, zodat onze ruimtelijke planprocessen beter gaan aansluiten op de doelen van de Omgevingsvisie. Hiermee verleggen we de aandacht van het *wat* (ambities, doelen) naar het *hoe* (doorwerking, realisatie). Onderdelen van de actualisatie zijn de verankering van nieuwe beleidsthema's, samen stadmaken in gebiedsontwikkeling, de werking in gebieden waar de gemeente geen dominante grondpositie heeft en het verbeteren van de (beleids)verantwoording.
4. De Omgevingsvisie had een ambtelijke en bestuurlijke procedure van de zwaarste categorie. Dat gold ook voor het bijbehorende maatschappelijk debat. Gezien de zware status van een omgevingsvisie moeten snelle actualisaties niet licht worden opgenomen; zij kunnen het gezag van zo'n visie zelfs ondermijnen. Snelle ontwikkelingen (dark stores, fat-bikes, stijgende bouwprijzen, afkoelende woningmarkt), zijn met omgevingsvisies sowieso niet bij te houden. Dat is ook niet de functie ervan, daarvoor hebben we een breed uitwerkingsinstrumentarium. Pas als ontwikkelingen structureler worden en van wezenlijke invloed op de doelen of de mogelijkheid om deze doelen te bereiken, is een integrale actualisatie van meerwaarde.

Definitieve conclusies over actualisatie, of over extra inspanningen om huidige doelen te halen, trekken wij pas na het gesprek daarover met u.

Motie 559.21 dd. 7 juli 2021 inzake de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (onderzoek klimaatscenario's IPCC) (portefeuille duurzaamheid)
Tijdens de vaststelling van de omgevingsvisie in 2021 is een motie aangenomen waarin wordt gevraagd te onderzoeken wat de verschillende klimaatscenario's van het IPCC zouden betekenen voor de Omgevingsvisie Amsterdam 2050, en de uitkomsten van dit onderzoek te betrekken bij de tweejaarlijkse monitoring en herijking van de Omgevingsvisie. In de beantwoording van 11 januari 2022 is destijds vermeld dat voor het onderzoek naar de verschillende IPCC-scenario's voor Amsterdam de klimaatscenario's van het KNMI nodig zijn en dat deze in 2023 gereed zullen zijn. Daarnaast is toegezegd dat doorwerking van de nieuwe KNMI-klimaatscenario's volgt in de tweejaarlijkse monitoring en herijking van de Omgevingsvisie.

De vertaling van de IPCC-scenario's naar de Nederlandse (inclusief stedelijke) situatie door het KNMI is naar verwachting in oktober dit jaar gereed. Deze scenario's vormen belangrijke beleidsinformatie voor het programma klimaatadaptatie en moeten uitmonden in nieuwe klimaatstresstesten voor Amsterdam. In de tussentijd besteden wij in de monitor Omgevingsvisie aandacht aan enkele indicatoren over klimaatadaptatie. Daarnaast zal klimaatadaptatie worden meegewogen bij de Ontwikkelstrategie 2035. Het WBS-principe (Water en Bodem Sturend) kan een aanleiding worden voor de eerstvolgende fundamentele actualisatie van de omgevingsvisie.

Alles op een rij voor de komende tijd
Dit alles brengt ons tot onderstaand beknopt (niet-uitputtend) overzicht van enkele belangrijke in ontwikkeling zijnde producten waarin de Omgevingsvisie wordt geduid, uitgewerkt of geconcretiseerd:

Product	**Stand van zaken**	**Behandeling in de Raad**
Monitor Omgevingsvisie Amsterdam	Bijna voltooid	Eind 2023
Ontwikkelstrategie	Participatie net geweest, najaar eerste concept	mei 2024
Hoofdgroenstructuur	Proces wacht op referendum (juni 2024)	Na referendum
Hoogbouwbeleid	Concept ligt ter inzage	Najaar 2023
Omgevingsprogramma Nieuw West	Concept gereed	Najaar 2023
Omgevingsprogramma Zuidoost	Deze zomer start proces	Medio 2024
Discussienotitie Amsterdam Verbonden	In ontwikkeling	Najaar 2023
Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting	Concept gereed, inspraak afgerond	Najaar 2023
Bouwen aan kansenongelijkheid	Bestuursopdracht gereed, start uitvoeringsagenda	Eind 2023
Actualisatie Omgevingsvisie	Start in 2025	Medio 2026

Tot slot
De Omgevingsvisie Amsterdam 2050 vormt een belangrijke leidraad en inspiratiebron voor de ruimtelijke ontwikkeling van onze stad en, indirect, de metropoolregio. Wij geloven in de grondbeginselen ervan. Met de in deze brief beschreven lijn denken wij het verhaal van de Omgevingsvisie de komende tijd levend en actueel te houden. Wij kijken daarom uit naar het gesprek met u als Raad over de Monitor Omgevingsvisie Amsterdam.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Reinier van Dantzig
Wethouder Woningbouw en Stedelijke Ontwikkeling